

Να αποσυρθεί αμέσως το άρθρο 36 του νομοσχεδίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Την απόσυρση του άρθρου 36 του νομοσχεδίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης με τίτλο «Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης», με το οποίο προωθείται η τροποποίηση του άρθρου 191 για τη διασπορά ψευδών ειδήσεων ζητεί το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ. Το Δ.Σ. απέστειλε προς την Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σχετικό Υπόμνημα όπου αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι, που η Ένωση ζητεί την απόσυρση, καθώς και τους κινδύνους τους οποίους εγκυμονεί η σχετική διάταξη για την ελευθερία της έκφρασης.

Το Δ.Σ. της ΕΣΗΕΑ θα σταθεί αρωγός σε οποιοδήποτε δημοσιογράφο αντιμετωπίσει τις συνέπειες του νόμου, προκειμένου να αναδειχθεί η αντισυνταγματικότητα της εν λόγω ρύθμισης, σε περίπτωση που ψηφιστεί ως έχει.

Το υπόμνημα της ΕΣΗΕΑ έχει ως εξής:

«ΠΡΟΣ

Την Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και

Την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ)

Στο πλαίσιο της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης».

Την άμεση απόσυρση του άρθρου 36 του σχεδίου νόμου με το οποίο προωθείται η τροποποίηση του άρθρου 191 του Ποινικού Κώδικα ζητεί το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών για τους ακόλουθους λόγους:

Στο νομοσχέδιο με την επικείμενη τροποποίηση του άρθρου 191 του Ποινικού Κώδικα περί διασποράς ψευδών ειδήσεων, ελλοχεύει ο κίνδυνος να παρεμβαίνει η Δικαιοσύνη και να περιορίζει την συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία του λόγου και την έκφραση απόψεων για ό,τι συμβαίνει γύρω μας, με την αιτιολογία ότι έτσι διασπείρονται ψευδείς ειδήσεις που προκαλούν ανησυχία στους πολίτες και κλονίζεται η εμπιστοσύνη του κοινού.

Στην πράξη, ποινικοποιείται η προσωπική άποψη και η έκφρασή της στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή στο Διαδίκτυο, ενώ σαφώς και δεν αποτελεί είδηση αλλά προσωπική κρίση.

Το εν λόγω άρθρο είχε ξανατροποποιηθεί το 2019, όταν και επήλθε η διαφοροποίηση που επιδιώκεται να ανατραπεί σήμερα.

Σύμφωνα με την παλιά διατύπωση του νόμου, για την τέλεση του εγκλήματος δεν ήταν αρκετή η διασπορά ψευδών ειδήσεων, αλλά έπρεπε από τη διασπορά αυτή να προκληθεί ανησυχία ή φόβος σε αόριστο αριθμό ανθρώπων ή σε ορισμένο κύκλο ή κατηγορία προσώπων.

Η διατύπωση που περιέχεται στην τροποποιούμενη διάταξη, δηλαδή «ψευδείς ειδήσεις που είναι ικανές να προκαλέσουν ανησυχίες ή φόβο στους πολίτες κλπ» είναι ουσιαστικά αόριστη, αφού δεν προσδιορίζεται πουθενά τι αποτελεί **είδηση ικανή** να προκαλέσει ανησυχία ή φόβο στους πολίτες και **με ποια κριτήρια** αποφασίζεται ότι έχει προκληθεί ο φόβος αυτός και η ανησυχία

τους.

Δηλαδή, δεν διευκρινίζεται η διαφορά μεταξύ του κινδύνου και του αποτελέσματος, ενώ στη συγκεκριμένη διάταξη σαφώς αναφέρεται ότι τιμωρείται ο κίνδυνος που είναι να προκληθεί ανησυχία ή φόβος, χωρίς να είναι ανάγκη να επέλθει το αποτέλεσμα, δηλαδή με την είδηση να έχει προκληθεί ανησυχία ή φόβος στους πολίτες.

Με την προηγούμενη διάταξη η τιμωρία προβλεπόταν, μετά την επέλευση του αποτελέσματος. Η διαφορά αυτή καθιστά απαραίτητο τον ορισμό των ορίων της πράξης, δηλαδή πρέπει να προσδιοριστεί σαφώς τι εννοεί ο νόμος ως ψευδή είδηση, **που είναι ικανή να προκαλέσει ανησυχία ή φόβο.**

Αυτό είναι επιβεβλημένο διότι δεν υπάρχει διαχωρισμός της είδησης από την έκφραση της άποψης κάποιου επί συγκεκριμένου ζητήματος, που διαμορφώνεται σύμφωνα με την προσωπική κρίση του, καθόσον υποκρύπτεται ο κίνδυνος να βρεθούμε οι δημοσιογράφοι ποινικά υπόλογοι γιατί, εκφράζοντας την άποψή μας επί συγκεκριμένων θεμάτων, **μπορεί να προκαλέσουμε ανησυχίες ή φόβο στους πολίτες.** Έτσι όπως είναι η τροπολογία, η δημιουργία αυτού του φόβου, σύμφωνα με το νόμο, κρίνεται αν προκλήθηκε από έναν Εισαγγελέα, κατά τη δική του κρίση.

Η ένωσή μας έχει ενημερώσει τόσο την ΕΟΔ (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων) όσο και την ΔΟΔ (Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων), οι οποίες μας εκπροσωπούν σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και προτίθενται να απευθυνθούν προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προκειμένου να γίνει συζήτηση επί του θέματος αυτού.

Επίσης, να τονίσουμε ότι, η Ένωση Συντακτών έχει εκδώσει ανακοινώσεις για τα θέματα των fake news και έχει σταθεί αρωγός στα ζητήματα, που αφορούν την υγεία των πολιτών μετά την πανδημία, στηλιτεύοντας οποιαδήποτε προσπάθεια παραπληροφόρησης του κοινού.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους ζητάμε από τον κ. Υπουργό

Δικαιοσύνης να αποσύρει το κείμενο της τροποποίησης του σχετικού άρθρου.

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2021

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ

Η Πρόεδρος

Ο Γενικός Γραμματέας»

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ